

มะเกี๋ยง

ชื่อเรียกอื่น : หวาน้ำ (พังงา) , หวาน้ำส้ม (ชุมพร,สุราษฎร์ธานี)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Cleistocalyx nervosum (DC.) Kosterm.
var. paniala (Roxb.) J. Parn. & P. Chantaranonthai
หรือ Cleistocalyx nervosum var. paniala

ชื่อวงศ์ : MYRTACEAE

ชื่อสามัญ : Sunrose Willow , Creeping Water Primrose

ลักษณะทั่วไป : เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงใหญ่ สูงประมาณ ๑๐-๑๕ เมตร หรือมากกว่า เปลือกลำต้นมีสีเทาหรือน้ำตาลอมเทา เปลือกแก่ด้านนอกหลุดล่อนออกเป็นแผ่น เมื่อใช้มีดสับเปลือกด้านในจะมีสีน้ำตาลอมชมพู แต่เมื่อแห้งจะมีสีน้ำตาล ส่วนเนื้อไม้ค่อนข้างแข็ง มีสีขาวนวลหรือเหลืองอ่อน

ใบ ออกเป็นใบเดี่ยวตรงข้ามกันเป็นคู่บนกิ่งย่อย จำนวน ๔-๖ คู่ ในแต่ละกิ่งย่อย ใบมีรูปร่างรูปหอก ใบมีลักษณะเป็นคลื่น และเป็นมันเล็กน้อย แผ่นใบด้านบนมีสีเขียวเข้ม ส่วนด้านล่างมีสีเขียวอ่อน มีเส้นกลางใบด้านบน เป็นร่องตื้น ส่วนเส้นกลางใบด้านล่างนูนขึ้นมองเห็นได้ชัดเจน มีเส้นแขนงใบแยกออกซ้ายขวาสลับกัน ใบอ่อนมีสีเขียวอมแดง ใบแก่มีสีเขียว

ดอก เป็นดอกสมบูรณ์เพศ ดอกมีสีขาวอมเหลือง มีกลีบเลี้ยง ๔ กลีบ และมีกลีบดอก ๔ กลีบ

ผล มีลักษณะเป็นรูปไข่คล้ายผลหว่า แต่เล็ก และป้อมกว่าเล็กน้อย ผลมีเปลือกบาง ผลอ่อนมีสีเขียวอมเหลือง และค่อยๆเปลี่ยนเป็นสีเหลืองอมชมพู ต่อมาเป็นสีแดงเมื่อห่าม เมื่อสุกเป็นสีแดงม่วง และสุกมากเป็นสีดำ เนื้อผลมีสีขาว เมื่อรับประทานจะให้รสเปรี้ยวอมฝาดเล็กน้อย และมีกลิ่นหอม ตรงกลางผลมีเมล็ด ๑ เมล็ด

เมล็ด มีลักษณะกลมหรือค่อนข้างเป็นรูปไข่ เปลือกเมล็ดมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อเมล็ดภายในมีสีเขียว

ช่วงเวลาการออกดอก : ช่วงเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม

สรรพคุณ/การใช้ประโยชน์ : การศึกษาสารสกัดจากเมล็ดมะเกี๋ยงที่มีต่อการต้านอนุมูลอิสระ พบว่า สารสกัดจากเมล็ดมะเกี๋ยงมีคุณสมบัติต้านอนุมูลอิสระได้ดี การศึกษาสารสกัดจากเมล็ดมะเกี๋ยงเพื่อใช้เป็นส่วนผสมในสารลดริ้วรอย พบว่าครีม และเจลมะเกี๋ยงมีคุณสมบัติลดริ้วรอย และออกฤทธิ์ฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระได้ดี